

VAI UN KĀPĒC LATVIJAS LAUKSAIMNIEKIEM BŪTU JĀPIESAISTA VIESSTRĀDNIKI?

IEVA RUTKOVSKA,

Kauguru pagasta ZS *Vitoliņi* saimniece:

– Piena ražotāju saimniecībās jau patlaban darbojas viesstrādnieki, tomēr tendence pieaistīt viņus nav plaši izplatīta. Mums ir vajadzīgi cilvēki, kuri vēlas strādāt ar dzīvniekiem. Latvijas sabiedrība kļūst aizvien turīgāka, vietējie cilvēki nevēlas fermā darboties brīvdienās un svētku dienās. Viesstrādnieki šādus nosacījumus

neizvirza. Patlaban rodas iespāids, ka viņi ir sociāli labāk aizsargāti nekā vietējie cilvēki, un tas nav godīgi pret latviešu darbiniekiem un pret mūsu kolēģiem. Piena ražošanā redzam arī tendenci, ka cilvēku darbu nomaiņa roboti. Ja darbinieks no citas valsts būs labāk novērtēts nekā

vietējais strādnieks, tad robotu pārdevēji savu produktu varēs vieglāk pārdot. Vai tas ir tas, kas mums vajadzīgs?

MĀRA RUDZĀTE,

SIA *Arosa R* saimniece:

– Sezonas viesstrādnieku ierašanās Latvijā uz ogu ražas vākšanas laiku nav nekas jauns, Latvijā nepietiek vietējo darbinieku. Saimniecības kļūst lielākas un spēcīgākas. Mums krūmmelleņu audzēšanas saimniecībā vajag 200 ogu lasītājus, tikpat daudz arī kaimiņu saimniecībai. Nav garantijas, ka vietējie cilvēki strādās tik ilgu laiku. Līdz šim nevienu vietējo darbinieku neesam atraidījuši, tomēr Latvijas cilvēki nevar un nevēlas strādāt fiziski smagu darbu 8–9 stundas dienā. Vācija un citas valstis jau pirms mēneša vienojās par viesstrādnieku ieviešanu. Mums ir ierosinājums: atļaut vest no Ukrainas tādus darbiniekus, kuri saņēmuši ārsta izziņu par koronavīrusa neesamību. Latvijā viņiem vajadzētu veikt analīzes. Šīs izmaksas mēs aicinātu segt Latvijas valstij. Tā būtu cieņas parādīšana uzņēmējiem.

Mums ir vajadzīgi vismaz 40 Ukrainas viesstrādnieki, kas veido aptuveni vienu trešdaļu no kopējā sezonas darbinieku daudzuma. Šie cilvēki Latvijā tikpat kā nekontakstējas ar vietējiem. Pēc katras krūmmelleņu porcijas savākšanas viņi dezinficē rokas. Viesstrādniekiem līdz jūnija beigām ir jāaizsūta uzai-

cinājums, mēs esam samaksājuši 60 eiro par katru no viņiem. Šiem cilvēkiem ir vajadzīgas darba vīzas uz trīs mēnešiem, tomēr Latvijas vēstniecība Ukrainā nedarbojas un tās nevar izsniegt. Mēs valstij neprasām naudu. Ja nevarēsim viņu darbu izmantot, raža aizies bojā. Iespēju vasarā piepelnīties lauksaimniecībā izmanto Latvijas skolnieki, studeni, skolotāji un citu profesiju pārstāvji, tostarp arī cilvēki ar īpašām vajadzībām. Augusta beigās, kad mūsu raža vēl nav novākta, viņiem ir savi darbi – jāvāc raža savos dārziņos, jāgatavojas skolai. Sezonas strādnieki atkarībā no čakluma pelna līdz 30 eiro dienā.

Koronavīrusa pandēmijas ārkārtējās situācijas laikā ir slēgtas valstu robežas, netiek izsniegtas darba atļaujas, tostarp arī sezonas strādniekiem lauksaimniecības nozarē. Tomēr ogu raža gatavojas, vietējo darbinieku nepietiek, bet drošības par palīgiem no citām valstīm aizvien nav. Biedrības *Zemnieku saeima*, *Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome* (LOSP) un *Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija* bažas par šo situāciju maijā izteica arī vēstulē valdības vadītājam un ministriem. Saimniekiem un ierēdņiem vaicājām, vai un kāpēc Latvijai ir jāpiesaista viesstrādnieki, tostarp no trešajām valstīm.

MADARA PUĶE,

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Sabiedrisko attiecību vadītāja:

– Patlaban ir atļauts aicināt un nodarbināt lauksaimniecībā viesstrādniekus no trešajām valstīm. Viņu uzaicināšanas nosacījumos salīdzinājumā ar aizvadīto gadu izmaiņu nav – darba devējam jāmaksā vidējā alga valstī, izņemot lauksaimniecībā, mežsaimniecībā vai zivsaimniecībā nodarbinātos, kuriem var maksāt vidējo algu nozarē. Darba devējam ir jāpublicē sludinājums par brīvu darba vietu, pēc 10 dienām var formēt ielūgumu viesstrādnieka uzaicināšanai.

2018. gadā Latvijā strādāja 176 sezonas viesstrādnieki. Visvairāk no Ukrainas (90%), kā arī no Baltkrievijas un Uzbekistānas. 2019. gadā Latvijā strādāja 329 sezonas viesstrādnieki. No tiem 169 personas no Ukrainas, 95 personas no Uzbekistānas un 42 personas no Kirgizstānas.

2020. gadā izsniegta 51 sezonas darba atļauja, tostarp 41 Uzbekistānas pilsonim, 8 Ukrainas pilsoņiem, 2 Azerbaidžānas pilsoņiem. Darba vīzas noformēšanas process ir šāds: desmit darba dienas vakances publicēšana, piecas darba dienas ielūguma noformēšana (2 darba dienas, ja sezonas strādnieks jau agrāk bijis nodarbināts Latvijā), 15 dienas – vīzas saņemšana. Šo laiku nevar un nav paredzēts saīsināt.